

Can Dikmen

Baskılı tişört, Çinlilerle rekabetin en zor olduğu alan. Fakat ETF Tekstil, bunu son dönemlerin moda pazarlama taktiği olan 'müşteri ile sıcak temas' ile aşmasını bildi. Nike ve

Başarıyı 'sıcak temas'a yaka adı

Tekstil, dünyadaki en rekabetçi sektörler arasında başı çekiyor. Bu şiddetli rekabet nedeniyle de Türkiye'de birçok şirket, özellikle Çin mallarına karşı birçok pazarda tutunmakta zorlanmaya başladı. Yine de öyle bir sektör ki tekstil, biraz farklılık yaratma çabası içine giren girişimcilere, sonsuz fırsatlar ve büyümenin kapısını sonuna kadar açabiliyor.

European T-shirt Factory (ETF) Tekstil, belki de bu sektörde son yıllardaki en ilginç hikayelerden birini yazan şirketlerden biri. Şirket, rekabet edilemediği için Çin'e bırakıldığı söylenen basic baskılı tişört konusunda üretim ve ihracat yapıyor. Fakat sahayı öyle Çinlilere bırakıp gitmemiş ve çok ilginç bir yöntemle Çinlilerin önüne geçerek, baskılı tişörtte Nike'tan Adi-

das'a ünlü markaların tercih ettiği şirket olmuş.

Sıcak temasın hikmeti

Bunu nasıl başardığına gelince... Şirketin sahibi Can Dikmen, bakmış ki Çinlilerle gerçekten rekabet etmekte zorlanıyor, pazarlamada son yılların en moda yöntemlerinden birini devreye sokmaya karar vermiş. "Müşteri ile sıcak temas." Müşterilerinin tasarımcılarına tekstil ürünlerine nasıl baskı yaptıklarının eğitimlerini vermeye başlayan Dikmen, birçok müşterisinin tasarımcısını şirketinde ağırlayarak baskı teknolojilerini onlara anlatmaya karar vermiş. Böylece tasarımcıların ürün tasarlarken, baskı mantığını düşünerek çalışmalarını sağlanmış.

Bu yöntem kısa sürede işe yaramış

Adidas'ın tasarımcılarını fabrikasında ağırlayan EFT Tekstil'in sahibi Can Dikmen, onlara baskı teknolojisini tanıtırken, tasarımdaki ufuklarını da açıyor. Bununla fabrikasına sipariş akmasını sağlayan Dikmen, bugün yılda 800 bine yakın tişört üretiyor. Bu yılki ihracat rakamı da 23 milyon dolara yaklaşıyor.

Levent Gökmen

lgokmen@ekonomist.com.tr

ve siparişler de ardı ardına gelmeye başlamış.

Bugün yılda ortalama 800 bin adet civarında farklı baskılı tişört üreten ETF Tekstil, kıran kırana bir rekabetin olduğu basic baskılı tişört alanında, özel bir yer edinmiş kendine.

Herkesten farklı yöne gitti

ETF Tekstil'in kurucusu olan Can Dikmen, 1996 yılında Gümrük Birliği'ne giren Türkiye'deki üreticilerin hepsinin markalaşmak adına koleksiyon üretmeye

ERZURUM'A KAYAK OTELI YAPIYOR

ETF Tekstil, tekstil dışında önümüzdeki yıllarda bir kayak oteli de işletecek. 2005 yılında Erzurum'daki Kardelen Otel'i 1 milyon dolara satın alan şirket, bu oteli yıkarak 2006 yılında 120-130 odalı, 5 yıldızlı bir kayak otelinin inşaatına başladı. 2009 yılında faaliyete geçmesi planlanan Austria (Eskimo dilinde karn 40 isminden biri) adlı Otel, 2011 yılında Erzurum'da düzenlenecek olan Kış Olimpiyatları'na hizmet verecek. Kayak otellerini kendilerinin işletmeyi planladıklarını söyleyen Dikmen, "Ben Doğu Anadolu Bölgesi'ne bir yatırım yapmak istiyordum. Akımda turizm yatırımı yokken bu oteli aldım. Bu otele 25-30 milyon dolarlık bir yatırım yapacağım" diyor.

başladıklarını, kendisinin ise baskılı tişört üretme kararı aldığını ifade ediyor. Böylece farklılaşarak başarıyı yakalamayı amaçladığını söyleyen Dikmen, tekstil işine bir arkadaşının bürosunda koleksiyon hazırlayarak başladığını belirterek, "İlk olarak moda markayı denedim ama bu konuda başarılı olamayacağımı anlayınca farklılaşmak için baskılı tişört üretmeye karar verdim. Yatırımımı da bu alanda yaptım. Böylece bu günkü noktaya gelmiş olduk" diyor.

Bugün sadece baskılı tişört üretmek, 22.6 milyon dolarlık (2007 yılı tahmini ihracat rakamı) ihracat yapan bir şirket haline gelen ETF Tekstil'in geçen yıllık ihracatı da 16.3 milyon dolar olarak gerçekleşmiş

Baskı tişört konusunda en gelişmiş ülke olan ABD'de de tanınan EFT Tekstil, ABD ve Almanya'da bu alanda düzenlenen yarışmalardan da her yıl birçok ödül alarak Türkiye'ye getiriyor.

Farklılaşarak başardı

Bu alandaki başarılarıyla dikkat çeken şirket, baskı tişört dekorasyonu konusunda ABD'nin ünlü dergilerinden biri olan Impressions dergisine 2005 yılı Aralık ayında ve bu yılın Mart ayında da kapak oldu.

1983 yılında daha üniversite öğrencisiyken, tekstil ürünleri nakliyeciliği işi ile bir anlamda tekstil sektörüne adım atan Can Dikmen, kendi şirketini 1987 yılında İsraili ve Alman iki orta-

ğıyla birlikte Frank&Blank adıyla kurdu. Daha çok tekstil ticareti yapan bu ortaklıkla 1995 yılına kadar gelen Dikmen, aynı yıl üretime geçmeye karar vererek kendi fabrikasını kurmuş.

Merter'de yer alan ilk atölyesini 25 bin mark sermaye ile kurduğunu söyleyen Dikmen, "İlk olarak Alman Oky-Doky şirketine 900 bin marklık polar

atki ve polar gömlek ürettik" diyor.

Aile şirketi

Kazandığı parayı sermayesine ekleyerek 1996 yılında da ETF Tekstil'i kurduğunu ifade eden Dikmen, şirketle ilgili olarak şunları söylüyor:

"Tuzla'da 4 milyon marklık bir yatırımla fabrika kurarak, baskılı tişört üretmeye başladık. 2004 yılında da Tuzla'da yer alan şimdiki fabrika binalarını, 6 milyon Euro'luk bir yatırımla faaliyete geçirdik. Günlük 25-30 bin adetlik tişört üretim kapasitesine sahibiz."

ETF'nin bir aile şirketi olduğunu ifade eden Dikmen, eşi Sanem Dikmen'in pazarlama ve planlama işlerinden, kuzeni Samir Sadıkoğlu'nun ise üretimin her aşamasından sorumlu olduğunu belirtiyor.

Baskı konusunda Ar-Ge çalışmaları yapan ve Ar-Ge'ye yılda 250 bin dolar bütçe ayıran ETF'nin, müşterileri olan Nike ve Adidas'ın merkezlerinin bulunduğu ABD Oregon'da bir ofisi bulunuyor.

Mısır'da fabrika kurdu

Bugün Türkiye'deki işçilik maliyetlerinin yüksekliği ETF Tekstil'i, rekabet edebilmek için Mısır'a yatırım yapmaya itmiş. Rakiplerine karşı daha rekabetçi olabilmek ve Türkiye'deki fabrikalarının üretimini devam ettirebilmek amacıyla Mısır'a yatırım yapma kararı aldıklarını söyleyen Dikmen, Türkiye'deki üretim politikalarının devam etmesi halinde üretimlerinin tamamını Mısır'a kaydırabileceklerini belirtiyor.

Mısır'da Kahire şehrine kurulan ve bu yıl nisan ayında faaliyete geçen Egeption T-shirt Factory Tekstil'e 6 milyon dolarlık yatırım yapıldığını ifade eden Dikmen, 15 bin metrekare alana kurulan fabrikada, 300 kişinin çalıştığını söylüyor. Fabrikanın şu anda 3-4 bin adet olan günlük üretim kapasitesinin üç yıl içinde 50 bin adete çıkarılması ve çalışan sayısının da bine ulaşması planlanıyor.

Mısır'da ABD pazarına yönelik kota probleminin olmayışı nedeniyle buradaki fabrikalarını Türkiye'dekinden daha büyük kapasiteli yaptıklarını söyleyen Dikmen, önümüzdeki yıllarda buradan ABD pazarına da ihracat yapmayı planladıklarını belirtiyor.

BAŞARI

Her yıl ÖDÜL alıyor

Tişört baskıları konusunda dünyaca üne sahip olan ETF Tekstil, bu alanda en gelişmiş ülke olan ABD'de düzenlenen yarışmalardan her yıl ödül alıyor.

2005 yılında Teksas'ta düzenlenen ISS Show'dan üç kategoride birincilik ödülü alan ETF, 2006'da ISS Show'dan üç kategoride üç tane ikincilik, bir tane de birincilik ödülü aldı. Şirket, 2006 yılında Las Vegas'ta düzenlenen SGIA Show'dan iki kategoride bronz, bir kategoride gümüş, bir kategoride de altın ödülü aldı.

ETF Tekstil, bu yıl ise Berlin'de düzenlenen Fespa yarışmasından iki altın, bir gümüş bir de bronz ödül aldı.